

ЛАВРЕНОВА ОЛЬГА ІГОРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук

СУСПІЛЬНО КОРИСНІ РОБОТИ ЯК ВИД АДМІНІСТРАТИВНОГО СТЯГНЕННЯ

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів» від 7.12.2017 р. запроваджено новий вид адміністративного стягнення – суспільно корисні роботи. Запроваджені зміни спрямовані, перш за все, на забезпечення належного виконання рішень щодо стягнення аліментів, що має зменшити заборгованість по виплаті аліментів та забезпечити належне утримання осіб, які їх отримують, що, в свою чергу, сприятиме захисту їхніх прав.

Суспільно корисні роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, оплачуваних робіт. За виконання суспільно корисних робіт порушнику нараховується плата за виконану ним роботу. Оплата праці здійснюється погодинно за фактично відпрацьований час у розмірі не меншому, ніж встановлений законом мінімальний розмір оплати праці. Строк виконання адміністративного стягнення у вигляді суспільно корисних робіт обчислюється в годинах, протягом яких порушник виконує призначену йому суспільно корисну працю. Суспільно корисні роботи виконуються не більше восьми годин, а неповнолітніми – не більше двох годин на день. Даний вид стягнення не може призначатися особам, визнаним інвалідами I або II групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та чоловікам, старше 60 років [1].

Адміністративне стягнення у вигляді суспільно корисних робіт призначається лише за одне адміністративне правопорушення, а саме за несплату аліментів (ст. 183-1 КУпАП). Порядок виконання вказаного адміністративного стягнення регулюється Наказом Міністерства юстиції України від 19.03.2013 р. «Про затвердження Порядку виконання адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт, виправних робіт та суспільно корисних робіт» [3].

Вид робіт та перелік об'єктів, на яких порушники повинні виконувати ці роботи, згідно з законодавством визначає відповідний орган місцевого самоврядування. До прикладу, рішенням виконавчого комітету Одеської міської ради від 31.05.2018 р. № 195 визначено перелік оплачуваних суспільно корисних робіт для осіб, на яких судом накладено адміністративне стягнення у вигляді суспільно корисних робіт, зокрема: прибирання сміття, підмітання доріжок зеленої зони; полив, прополювання, рихлення ґрунту квітників; прополювання,

рихлення ґрунту, викошування газонів; обрізання сухих гілок дерев та кущів, боротьба з карантинними бур'янами, прибирання зеленої зони від опалого листя та гілок; очищення бордюрів від бруду, підмітання тротуарів та алей; ліквідація неорганізованих (стихійних) звалищ сміття та вторинних матеріалів на території міста; розчищення територій від снігу, зсування снігу з асфальтових доріжок, очищення тротуарів скребком від ущільненого снігу та льодових напливів, посипання доріжок та тротуарів піщано-сольовою сумішшю; участь у ліквідації наслідків стихійних явищ природного характеру [4].

У разі ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт вона підлягає притягненню до адміністративної відповідальності. У разі злісного ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт вона підлягає притягненню до кримінальної відповідальності в порядку, встановленому законом.

Зокрема ст. 183-2 КУпАП встановлює адміністративну відповідальність за ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт, що тягне за собою адміністративний арешт строком до десяти діб. Під ухиленням особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт слід розуміти неприбуття порушника до місця виконання суспільно корисних робіт (підприємства, установи, організації) протягом двох днів з дати, визначеної у направленні уповноваженою посадовою особою органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, без поважних причин, невихід на суспільно корисні роботи або відмова від виконання роботи, вид якої визначений підприємством, установою, організацією, більше двох разів протягом місяця без поважних причин, а також поява на робочому місці у стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння. Поважними причинами є хвороба та інші документально підтверджені обставини, що фактично позбавляють можливості порушника прибути для відпрацювання суспільно корисних робіт [1].

Кримінальна відповідальність за злісне ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт передбачена ст. 389-2 ККУ. Такі дії караються позбавленням волі на строк до двох років. Під злісним ухиленням особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт слід розуміти продовження ухилення від відбування суспільно корисних робіт особою, яку притягнуто до адміністративної відповідальності на підставі ст. 183-2 КУпАП [2].

Таким чином, можна виділити такі ознаки суспільно корисних робіт як виду адміністративного стягнення:

- має тривалий характер, мінімальний та максимальний термін якого визначений законодавством, і становить від ста двадцяти до трьохсот шістдесяти годин;

- пов’язане з виправно-трудовим впливом на правопорушника та використанням його для простої некваліфікованої праці;
- призначається лише за одне адміністративне правопорушення, а саме за несплату аліментів;
- застосовується лише до фізичних осіб;
- може застосовуватись тільки як основне адміністративне стягнення;
- застосовується винятково в судовому порядку;
- його змістом є покладення на особу, яка вчинила адміністративний проступок, трудового зобов’язання, яке не пов’язано з використанням професійних трудових обов’язків і від кількості, характеру та умов якого вона ухилитися не може;
- на відміну від громадських робіт за виконання суспільно корисних робіт порушнику нараховується плата за виконану ним роботу.

Список використаної літератури:

1. Кодекс про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення 20.04.2019 р.)
2. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення 20.04.2019 р.)
3. Про затвердження Порядку виконання адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт, виправних робіт та суспільно корисних робіт: Наказ Міністерства юстиції України від 19.03.2013 р. № 474/5 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0457-13> (дата звернення 20.04.2019 р.)
4. Про визначення видів оплачуваних суспільно корисних робіт для осіб, на яких судом накладено адміністративне стягнення у вигляді суспільно корисних робіт: Рішення виконавчого комітету Одеської міської ради від 31.05.2018 р. № 195 р. URL: <https://omr.gov.ua/ua/acts/committee/107441/> (дата звернення 20.04.2019 р.)

Ключові слова: суспільно корисні роботи, адміністративне стягнення, адміністративна відповідальність, несплата аліментів.

Ключевые слова: общественно полезные работы, административное взыскание, административная ответственность, неуплата алиментов.

Key words: socially useful works, administrative penalty, administrative responsibility, non-payment of alimony.